

Ügyiratszám: 40. 460/2016.

...../.....(....) határozat melléklete

NEMESKÉR KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
ÉVES ELLENŐRZÉSI JELENTÉS
2015. ÉV

SOPRON ÉS TÉRSÉGE ÖNKORMÁNYZATI TÁRSULÁS

TARTALOMJEGYZÉK

- I. Bevezetés**
- II. A belső ellenőrzés által végzett tevékenység bemutatása**
 - 1. 2015. évi ellenőrzési lista**
 - 2. A tervfeladatok teljesítésének értékelése**
 - 3. A bizonyosságot adó tevékenység keretében végzett ellenőrzések fontosabb megállapításai**
 - 4. A tanácsadó tevékenység**
- III. A belső kontrollrendszer működésének értékelése ellenőrzési tapasztalatok alapján, javítására tett fontosabb javaslatok**
- IV. Az intézkedési tervek megvalósítása**
- V. Éves értékelés a belső ellenőrzés tárgyi és személyi feltételeiről**
- VI. A belső ellenőrzési tevékenység fejlesztésére vonatkozó javaslatok**

I. BEVEZETÉS

Az „Éves Ellenőrzési Jelentésünket” a Nemzetgazdasági Minisztérium által kidolgozott módszertan szerint állítottuk össze.

II. A BELSŐ ELLENŐRZÉS ÁLTAL VÉGZETT TEVÉKENYSÉG BEMUTATÁSA

1. A 2015. évi ellenőrzési lista

Szabályszerűségi ellenőrzés:

1. 23 önkormányzat selejtezési tevékenysége kontrolljának és lebonyolításának, továbbá a vagyonkataszter vezetés kontrolljának és gyakorlatának a minősítése.
2. Sopron és Térsége Önkormányzati Társulásnál a pénzügyi folyamatokban kulcsszerepet betöltő belső kontrollok (szakmai teljesítésigazolás és kötelezettségvállalás ellenjegyzése) működésének a minősítése.
3. Sopron és Környeke Szociális – Gyermejjóléti Intézményfenntartó Társulásnál a pénzügyi folyamatokban kulcsszerepet betöltő belső kontrollok (szakmai teljesítésigazolás és kötelezettségvállalás ellenjegyzése) működésének a minősítése.
4. Hegykő és Fertőszentmiklós Vízbázis Biztonságba Helyezése Önkormányzati Társulásnál a pénzügyi folyamatokban kulcsszerepet betöltő belső kontrollok (szakmai teljesítésigazolás és kötelezettségvállalás ellenjegyzése) működésének a minősítése.
5. Sopron MJ Város Önkormányzata „Gazdasági Programja” jogszabályi előírásoknak való megfelelésének a vizsgálata.
6. Sopron MJ Város Polgármesteri Hivatala belső kontrollrendszerének átfogó értékelése.
7. Sopron MJ Város Polgármesteri Hivatala mezőőri feladatellátásának első tapasztalatai.
8. A Soproni Múzeum raktározási rendjének kontrollja és gyakorlata.

Rendszerellenőrzés:

1. Soproni Szociális Intézmény belső kontrollrendszerének vizsgálata.

2. A tervfeladatok teljesítésének értékelése

Összességében 2015. évben a belső ellenőrzési feladat ellátására társult **24 önkormányzatnál** és **3 önkormányzati társulásnál** tartottunk belső ellenőrzést. Ez **18 vizsgálatot** jelentett, melyre **478 revizori napot** fordítottunk.

Valamennyi betervezett önkormányzat és önkormányzati társulás vizsgálatát elvégeztük.

Megjegyzés: Sopron MJ Város Önkormányzatánál 2015. évre tervezett - külső szakértői kapacitást igénylő informatikai rendszer-ellenőrzést a Hivatal vezetése maradványkockázatként kezelte, így ezt a vizsgálatot a 2016. évi ellenőrzési tervben újból szerepeltettük. A Soproni Szociális Intézmény 2014. évi rendszerellenőrzése 2015. évre áthúzódó vizsgálat volt, ezért erről itt adunk tájékoztatást, míg Sopron MJ Város Polgármesteri Hivatala leltározási feladatai megszervezésének, lebonyolításának a szabályszerűségi vizsgálata ez évre áthúzódó, jelenleg le nem zárt ellenőrzés, ezért az éves ellenőrzési jelentés erről adatot nem tartalmaz.

Az ellenőrzések során büntető-, szabálysértési, kártérítési, illetve fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás vagy hiányosság gyanúja egy esetben merült fel.

Sopron MJ Város Polgármesteri Hivatala köztisztviselője saját gépjárművét hivatali célra úgy „használta” folyamatosan – 2013. 08. és 2015. 12. között -, hogy gépjárműve műszaki érvényessége lejárt, melyről hamisan nyilatkozott. A gépjármű forgalomból történő kivonása ellenére a dolgozó folyamatosan gépjárműhasználatot számolt el, melynek nagyságrendje a jelzett időszakban 2. 404. 868 Ft volt. A belső ellenőrzés a munkáltató részére jelezte, hogy a köztisztviselővel kapcsolatban fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény gyanúja merült fel. Ezt követően a dolgozó munkaviszonya a Polgármesteri Hivatalban megszűnt.

A „Belső Ellenőrzési Kézikönyv” előírásai szerint a belső ellenőr köteles **összesített értékelést** és véleményt megfogalmazni az általa ellenőrzött területről. Az értékelés 2015. évben az alábbiak szerint alakult:

- **megfelelő:** 3
- **korlátozottan megfelelő:** 5
- **gyenge:** 9
- **kritikus:** 1
- **elégtelen:** nem volt

Az **összesített értékelést** összesen **70** megállapítás támasztja alá. Megállapításainkat rangsoroltuk, aszerint, hogy milyen hatással vannak az ellenőrzött tevékenységre, beleértve a belső irányítási és ellenőrzési rendszer hatékonyságára és eredményességére vonatkozó befolyásukat:

- **kiemelt jelentőségű megállapítás:** 24
- **átlagos jelentőségű megállapítás:** 31
- **csekély jelentőségű megállapítás:** 15

Az elvégzett vizsgálatainkra az ellenőrzött szervezetek részéről észrevétel nem érkezett.

3. A bizonyosságot adó tevékenység keretében végzett ellenőrzések fontosabb megállapításai

Az alábbiakban röviden összegezzük az egyes ellenőrzési jelentéseink főbb megállapításait. Értelemszerűen az „Éves ellenőrzési jelentésünk” ezen fejezete **csak az adott önkormányzatra, önkormányzati társulásra vonatkozó vizsgálat megállapításait tartalmazza**. Külön éves ellenőrzési jelentés készült minden önkormányzatra, és minden önkormányzati társulásra vonatkozóan is.

Az **általánosítható megállapítás** miatt kiemeljük, hogy **23 önkormányzatnál vizsgáltuk a selejtezési tevékenység kontrollját és lebonyolítását, továbbá a vagyongatásster vezetés kontrollját és gyakorlatát**, melynek összesített értékelése - 10 jelentés készült - az alábbi:

- **megfelelő: -**
- **korlátozottan megfelelő: 4**
- **gyenge: 6**
- **kritikus: -**
- **elégtelen: -**

A fenti vizsgálatokból kiemeljük, hogy **9 önkormányzatnál** a főkönyvi nyilvántartás szerinti ingatlanvagyon bruttó értéke összesen mintegy **76,1 MFt –tal eltért** az önkormányzati vagyongatássteri nyilvántartásban szereplő vagyoneértéktől.

Nemeskér Község Önkormányzatánál tartott belső ellenőrzések:

A vizsgálat során felmértük és értékeltük az önkormányzatok selejtezési tevékenységének szabályozottságát, a selejtezés lebonyolításának szabályszerűségét, a vagyongatásster-vezetés kontrollkörnyezete kialakítását, valamint a vagyongatásster egyeztetésének gyakorlatát.

Főbb megállapításaink a következők voltak:

Nemeskér Község Önkormányzata 2014. június 30-án folytatott selejtezési eljárásban egy darab „O” értékű tárgyi eszközt - fűnyíró traktort - selejtezett.

A belső kontroll előírásait egy kivétellel - „Selejtezési jegyzék” készítése - érvényre juttatták.

A háromtagú selejtezési bizottság tagjait „Megbízólevéllel” ellátták.

Kisgép-szerelőtől szakértői javaslatot kértek, aki nem gazdaságos javítás miatt az eszköz lesejtezésére tett javaslatot. A Selejtezési Bizottság az eszközt üzemeltetésre alkalmatlannak minősítette, hasznosítására nem látott lehetőséget, megsemmisítést javasolt, amit a jegyző engedélyezett. Jegyzőkönyv szerint a falugondnok az eszközt megsemmisítette.

A vagyongatásster vezetésének kontrollkörnyezete kialakításra került Nemeskér Község Önkormányzatánál.

A belső ellenőrzés vizsgálta, hogy az önkormányzat tulajdonában levő ingatlanokról a 147/1992. Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdése szerint a vizsgált időszakban az ingatlanvagyon-katasztert folyamatosan vezették-e, illetve a földhivatali nyilvántartásokkal történő adategyeztetést elvégezték-e.

A Jegyző külső szolgáltatóval „Megbízási Szerződést” kötött az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanokról, eszközökről az ingatlanvagyon-kataszter és az ehhez kapcsolódó eszköz-nyilvántartási program vezetésére, valamint a statisztikai beszámoló jelentés elkészítésére. A vizsgált időszakban az ingatlanvagyon-katasztert folyamatosan vezették, illetve vezetik. A kataszteri napló az ingatlanok főbb adatait tartalmazza.

Az ingatlanvagyon kataszter és a számviteli nyilvántartások adatai közötti egyeztetéseket - az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet 30. § (4) bekezdés előírása szerint - vizsgálta a belső ellenőrzés.

A főkönyv szerinti ingatlanok bruttó értéke és a vagyonkataszteri nyilvántartás szerinti ingatlanok bruttó értéke megegyezett 2013. év és 2014. december 31-én.

A kataszter ingatlan adatlapjának, valamint betétlapjainak földhivatali ingatlan-nyilvántartás adataival történő egyeztetésre nem került sor.

Nemeskér Község Önkormányzata vizsgálata során **2 átlagos** jelentőségű megállapítást tettünk.

A megállapításainkhoz kapcsolódó javaslataink a következők voltak:

- a Selejtezési Szabályzat adaptálása az önkormányzat tevékenységére,
- selejtezőkor a szabályzatban foglaltak érvényesítése,
- kötelezettségvállalás pénzügyi ellenjegyzésének biztosítása,
- a kataszteri nyilvántartás földhivatallal történő egyeztetésének biztosítása,
- az ingyenes önkormányzati ASP központhoz - számítástechnikai hálózaton keresztül távoli alkalmazásslátszóltatást nyújtó informatikai rendszerhez - történő csatlakozás lehetőségének vizsgálata.

Az ellenőrzés nyomán kialakult véleményünk a vizsgált területről, illetve folyamatról összességében: **gyenge** volt.

4. A tanácsadó tevékenység

A helyszíni vizsgálatok kapcsán számos kérdésben foglalmaztuk meg szakmai véleményünket a konkrét vizsgálati programpontokon túl is. A helyszíni ellenőrzési alkalmak mellett - elsősorban telefonon - több esetben fordultak az egyes hivatalok vezetői, dolgozói szakmai kérdésükkel szervezetünkhöz.

Az éves ellenőrzési terv készítésekor tanácsadói felkérés a belső ellenőrzéshez nem érkezett.

Év közben Fertőd Város Polgármesterétől érkezett felkérés arra vonatkozóan, hogy a Hivatala által - az önkormányzat által alapított és fenntartott óvoda-bölcsőde dolgozóinak besorolása tárgyában - készült feljegyzést szakmailag tekintsük át. Megállapítottuk, hogy egyes dolgozók besorolásai helytelenek voltak, melyek elsősorban abból adódtak, hogy az intézményvezető rosszul értelmezte a pedagógusok kötelező továbbképzésével kapcsolatos

jogszabályi előírások érvényesítését. A helytelen átsorolások 2002-2011. évekre vonatkoztak. A KIR rendszer megfelelő moduljainak teljes körű alkalmazásával, illetve a dolgozók adatainak pontos felvitelével, valamint a továbbképzések nyomon követhető, áttekinthető nyilvántartásával a hibák nagy része kiküszöbölhető lett volna.

Ugyan csak évközben kért módszertani segítséget Kópháza Polgármestere az élelmi anyagok nyilvántartási és az élelmezési szolgáltatás önköltségszámítás rendszerére vonatkozóan. A megfelelő segítséget írott formában megadtuk.

III. A BELSŐ KONTROLLRENDSZER MŰKÖDÉSÉNEK ÉRTÉKELÉSE ELLENŐRZÉSI TAPASZTALATOK ALAPJÁN, JAVÍTÁSÁRA TETT FONTOSABB JAVASLATOK

Nemeskér Község Önkormányzatánál a belső kontrollrendszerre vonatkozó megállapításaink az utolsó e tárgyban tartott belső ellenőrzés alapján a következők voltak:

A **kontrollkörnyezet** kialakítása általánosságban megfelelő, a szervezeti célok elérését szolgáló kontrollok rendelkezésre állnak. A KÖH szervezeti felépítése az SzMSz-ben és a „Megállapodásban” rögzítésre került. Néhány területen módosítás, illetve kiegészítés szükséges: az Alapító Okirat és az SzMSz gazdálkodási besorolásra vonatkozó rendelkezése, a Szervezeti és Működési Szabályzatban a szervezeti ábra és a költségvetési szervhez rendelt más szervek feltüntetése vonatkozásában.

A **kockázatkezelés** szabályozása csak részben felel meg a Nemzetgazdasági Minisztérium által a tárgyban kiadott módszertannak. A Közös Önkormányzati Hivatalban a kockázatok meghatározása, felmérése, elemzése, kezelése a vizsgált időszakban nem történt meg.

A közös hivatal **pénzkezeléssel, pénzgazdálkodással kapcsolatos kontrolltevékenységeinek** kialakítása a jogszabályi előírásoknak csak részben felel meg. A belső ellenőrzés által vizsgált 2013. évi december hónap utolsó dekád készpénzforgalmát és december hónap bankforgalmát alapokmányok igazolták, a bizonylati és okmányfegyelem követelményeit érvényesítették.

A pénzgazdálkodási jogkörök gyakorlását a bizonylatokon hiánytalanul dokumentálták.

A közös hivatal **információs és kommunikációs rendszerének** szabályozása kiegészítésre szorul úgy, hogy az alkalmas legyen objektív módon tájékoztatást nyújtani hivatalon belül és az ügyfeleknek egyaránt. Biztosítani kell, hogy a kívülről érkező információk a megfelelő kommunikációs csatornákon keresztül eljussanak azokhoz a szervezeti egységekhez, amelyek az információkat hasznosítják.

A belső kapcsolattartás formáit szabályozni szükséges olyan részletességgel, melyből egyértelműen megállapítható:

- a gyakoriság,
- a kapcsolattartás módja,
- a feladat kiosztás rendszere,

- a beszámoltatás rendszere,
- határideje,
- dokumentálásának módja.

A külső kapcsolattartás az elektronikus közzététel jogszabályi követelményének biztosításával fejlesztendő.

A **nyomon követés** egyes részelemei működnek a közös hivatalnál, de a rendszerszerű szabályozás és a gyakorlati kialakítás még feladatként jelentkezik.

IV. AZ INTÉZKEDÉSI TERVEK MEGVALÓSÍTÁSA

A Belső ellenőrzés minden jelentését javaslatokkal és ajánlásokkal zárta, megjelölve a feladatot, felelőst és a határidőt. 2015. évben **összesen 160 javaslatot** tettünk. Főbb javaslatainkat az „Éves ellenőrzési jelentésünk” egyes összegző vizsgálati megállapításai után rögzítettük.

A belső ellenőrzés „Ellenőrzési Jelentései” a hiányosságok feltárása mellett, azok kijavítására irányuló javaslatokat – feladat, felelős, határidő megjelölésével – is tartalmaztak. Ezzel az ellenőrzés jelentősen segítette az ellenőrzött szervezetek, szervezeti egységek vezetőit intézkedési terv készítési feladataik ellátásában.

„Intézkedési Tervek” Nemeskér Község Önkormányzatánál megtartott ellenőrzések vonatkozásában:

Az önkormányzat a szükséges „Intézkedési Tervét” elkészítette, jelentési kötelezettségének eleget tett. A kataszteri nyilvántartás földhivatallal történő egyeztetése feladat elvégzésére határidő módosítást kapott, erre vonatkozóan a jelentési kötelezettség határideje még nem járt le.

V. ÉVES ÉRTÉKELÉS A BELSŐ ELLENŐRZÉS TÁRGYI ÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEIRŐL

A Belső ellenőrzés jogszabály által előírt **erőforrás meghatározását** az elfogadott „Stratégiai Ellenőrzési Terv” tartalmazza.

A Belső ellenőrzésnél **3 fő státusz** állt rendelkezésre a belső ellenőri feladatok ellátására az alábbiak szerint:

- belső ellenőrzési vezető,
- belső ellenőrzési munkatárs I.,
- belső ellenőrzési munkatárs II.

Valamennyi belső ellenőr rendelkezik szakirányú felsőfokú állami iskolai képesítéssel és szakirányú középfokú képesítéssel is. A **belső ellenőrök regisztráltak** a költségvetési szerveknél belső ellenőrzési tevékenységet végzők **nemzetgazdasági minisztériumi nyilvántartásában**. A belső ellenőröket több évtizedes szakmai tapasztalat jellemzi.

A Belső ellenőrzés az „**Éves Képzési Tervében**” foglaltakat az alábbiak szerint hajtotta végre:

- havonta megtartottuk a jogszabály ismertetéseket,
- az ún. „Költségvetési Levelek” szakfolyóirat fontosabb kérdéseit szintén havonta átbeszéltük,
- rendszeresen tanulmányoztuk a Nemzetgazdasági Minisztérium Ellenőrzési Rendszereket, valamint az Állami Számvevőszék honlapját,
- figyelemmel kísértük a társulásban végzett belső ellenőrzés sajátosságait.

A következő belső oktatásokat tartottuk meg:

- az önkormányzati ASP központokról,
- az önkormányzati vagyongazdálkodás vezetéséről,
- Sopron MJ Város Polgármesteri Hivatala „Etikai Szabályzatáról”.

Teljesítettük a **közszolgálati tisztviselők** adott évre kötelező **továbbképzési követelményeit**.

A fenti adatokból is jól látható, hogy a Belső ellenőrzés költségtakarékos módon hajtotta végre képzési tervét.

A Belső ellenőrzés **tárgyi feltételei**, mind az irodai elhelyezést, mind a számítástechnikai eszközellátottságot tekintve jók.

VI. A BELSŐ ELLENŐRZÉSI TEVÉKENYSÉG FEJLESZTÉSÉRE VONATKOZÓ JAVASLATOK

2015. évben **nem volt olyan „Ellenőrzési Jelentésünk”, melyre az ellenőrzött szervezetek, szervezeti egységek vezetői, és akikkel az ellenőrzés anyagát megismertették, észrevételt fogalmaztak volna meg.**

2015. évben **felülvizsgáltuk** - az elmúlt két év tapasztalatai és „jó gyakorlatai” alapján - a Sopron és Térsége Önkormányzati Társulás **„Belső Ellenőrzési Kézikönyvét”,** a szükséges korrekciókat átvezettük.

A belső ellenőrzési tevékenység fejlesztése garanciális elemének tartjuk, hogy a belső ellenőrzési vezető tagja annak a fórumnak, mely a Nemzetgazdasági Minisztérium Államháztartási Belső Kontrollok Osztályán működik, így első kézből kap értesítést, illetve kéri ki a véleményét a jogszabály-módosításokról, kifejtheti véleményét az egyes módszertani segédletekről, ismertetheti a legjobb gyakorlatokat, meghívást kap személyes találkozókra.

Sopron, 2016. március 20.

**/ Patzner László/
okl. közigazda
belső ellenőrzési vezető
NGM r. sz.: 511. 32. 09**

